

Список використаних джерел та літератури

1. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. Вишнівський В. В., Гніденко М. П., Гайдур Г., Ільн О. О.
2. Навчальний посібник.-Київ: ДУТ,2014.- 140 с. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти інструкція щодо ведення і перевірки зошитів із зарубіжної літератури.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.)
4. Методичні рекомендації про викладання зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році, Мірошніченко Л. Ф.
5. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник.- К.: Вища шк., 2007.-С. 8-79.
6. Методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах.
7. Рішення колегії МОН про нову редакцію навчальних програм для 9 та 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.
8. Креолізовані тексти: нестандартний підхід до вивчення літератури.
9. Програма зарубіжної літератури (2017р.). 10-11 класи. Профільний рівень.

Славський А.В.,

вчитель історії та правознавства
Хмельницького НВК №2

Формування життєвих компетентностей в освітньому процесі на уроках правознавства

Швидкі темпи розвитку сучасного суспільства обумовлюють якісні зміни в освіті. Цифровізація життя та розширення інформаційного простору кидають виклик шкільній освіті як платформі формування життєздатної та конкурентоспроможної молоді.

Ключові слова: правові знання, правова культура, компетентності, правове виховання.

Сучасні правила життя та швидкий науково-технічний розвиток змінюють підходи виховання, що в свою чергу потребує удосконалення системи освіти та виховної роботи, приведення їх у відповідність із визнаними у світі нормативами і потребами суспільства, що в свою чергу, справляє формувальний вплив світогляд та культуру підростаючого покоління.

Правова неосвіченість, так як і правовий нігілізм, є характерним явищем нашого суспільства, що робить правову освіту та праве виховання, з врахуванням потреб сучасності, особливо важливим [3, с. 2].

Правові знання сьогодні не повинні бути прерогативою лише вузького кола фахівців. Усі громадяни мають право на набуття необхідного їм мінімуму правових знань. Але це право, на жаль, досі залишається лише декларацією, за відсутності дієвих механізмів його впровадження у повсякденне життя. В українському суспільстві, протягом останніх десятиліть, спостерігається зниження рівня правової культури та поширення правового нігілізму, які, в свою чергу, гальмують процес розбудови правової держави та становлення демократичного суспільства.

Формування правової культури та підвищення рівня правової свідомості здійснюється шляхом проведення цілеспрямованої правоосвітньої та правовиховної діяльності.

Знання – майбутнє цивілізації, а завдання правової освіти полягає в тому, щоб формувати і виховувати майбутніх громадян, які будуть жити і зможуть продуктивно працювати та взаємодіяти за сучасних умов, що створює час (соціальні, технологічні, екологічні, тощо). Тому, спираючись на вище викладене, проблема правової компетентності особистості є однією з визначальних проблем освіти XXI ст. Розробка

ефективних механізмів та методів розвитку правової компетентності особистості педагогічними засобами – це один із ключів до розв'язання проблеми удосконалення суспільства, подолання низки негативних процесів, які існують у ньому.

Сучасною наукою пропонується розподіл компетентностей на ключові (надпредметні), галузеві й предметні. Правова компетентність належить до ключових, найголовніших якостей молоді людини. Вона полягає в здатності активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки в умовах розвитку демократичного суспільства [4, с. 7].

Правова компетентність нерозривно пов'язана з предметними компетентностями, які формуються правознавством, як особливою навчальною дисципліною та включає в себе такі уміння та навички, як:

- реалізувати і захищати свої права;
- застосовувати процедури і технології захисту власних інтересів, прав і свобод інших людей;
- виконувати громадянські обов'язки в межах потреб місцевої громади, держави та її політичних інститутів;
- використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що в межах чинного законодавства України відповідають інтересам самореалізації особистості та захищають її права.

Правова компетентність – це сукупність можливостей, які визначають рівень правової культури особистості, її правову освіченість, ступінь та успішність її політичної активності, відповідність її життєдіяльності її правовим принципам, установленим державою (з точки зору цивільного, адміністративного, кримінального законодавства тощо).

Розвиток правової компетентності учня 11-річної школи передбачає формування та розвиток інформаційної, логічної, діяльнісно-процесуальної та аксіологічної компетенцій; визначення методів діагностики та умов доцільності їх застосування; пошук методів, за допомогою яких можливий розвиток правової компетентності як під час освітнього процесу, так і в позашкільному житті [3, с. 19].

Школа – це простір життя дітей. У школі учень не тільки готується до життя, а повноцінно живе, взаємодіє та спілкується, і тому, всю діяльність навчального закладу, потрібно будувати так, щоб сприяти становленню дитини як особистості, як громадянина своєї країни. Особливістю формування сучасного покоління є життя в надзвичайно динамічному світі, в умовах постійно змінюваного інформаційного простору. Це, в свою чергу, вимагає від молоді уміння швидко аналізувати життєві ситуації та вирішувати проблеми у правовому порядку.

Важливе місце належить позакласній роботі, яка відкриває широкі можливості для задоволення індивідуальних інтересів і нахилів учнів. Значною мірою цьому сприяє проведення тижня правових знань у школі, організація діяльності гуртків та факультативів. Застосування даного інструментарію, дає можливість формувати та використовувати оригінальні міжпредметні зв'язки, що в звичайній класно-урочній системі трапляється досить нечасто – інформатика та право, право і малювання, право і фізкультура, право і література. Організація правового виховання в позаурочний час сприяє тому, що учні опановують усі рівні пізнання самостійно (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання), розвивають критичне мислення, рефлексію, уміння розмірковувати, розв'язувати проблеми в умовах, наближених до умов дорослого життя.

Сучасна шкільна правова освіта одним із пріоритетних завдань визначає вміння учня орієнтуватись у величезному потоці інформації. Важливу роль відіграє формування інфо-медійної грамотності не лише як громадянської компетенції, а як культурної складової, що в майбутньому стане запорукою самоконтролю та аналізу при здійсненні самостійної діяльності [1, с. 142].

Досягти цього неможливо без відповідного організаційно-методичного забезпечення всього комплексу заходів правової освіти, розроблення чітких стратегічних планів, прогнозування результатів роботи, формального та неформального підбиття підсумків.

В умовах демократизації сучасної освіти цілком закономірним стає пошук шляхів удосконалення змісту навчального процесу, надання йому сучасного європейського характеру. Тому правове виховання в школі – це цілий комплекс заходів, спрямованих на формування громадянина, здатного приймати свідоме рішення та впливати на життя суспільства [2, с. 126].

І тому у цьому навчальному процесі, коли зростає роль правової компетентності, школа повинна допомогти дитині у становленні останньої як повноправного члена суспільства, тобто громадянина своєї країни, який уміє критично мислити й аналізувати крізь призму власного бачення правового розв'язку ситуацій.

Саме тому правове виховання у школі покликане навчити учнів:

- реалізувати і послідовно обстоювати свої права;
- застосовувати процедури і технології захисту власних інтересів, прав і свобод інших людей;
- виконувати громадянські обов'язки в межах місцевої громади, держави та її політичних інститутів;
- використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що в межах чинного законодавства України відповідають інтересам самореалізації особистості та захищають її права;
- виробляти навички власного життєвого вибору;
- формувати здатність до рефлексії;
- формувати здатність до саморегуляції (самоосвіти, самовиховання, самооцінки).

Усе це свідчить про те, що сучасна загальноосвітня школа – це школа насамперед правової компетентності особистості, яка не просто готує дитину до життя: вона виховує свідомого та активного громадянина, який в процесі навчання оволодіває ключовими компетентностями, без яких неможлива його інтеграція в динамічний і мінливий світ.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кічук Я. В. Правова компетентність майбутнього фахівця – пріоритетне завдання громадянської освіти у вищій школі // Вісник Львів. Ун-ту. – 2008. – Вип. 23. – С. 141–147.
2. Кічук Я. В. Експериментальний підхід до формування правової компетентності майбутніх соціальних педагогів: своєрідність, деякі результати запровадження // Наукові записки. – Вип. 88. – С. 124–129.
3. Сидоренко С. Правове виховання та правова освіта у навчальних закладах // Історія України. – 2009. – № 36. – С. 1–8.
4. Сидорчук І. Формування громадянської й правової компетентності на уроках правознавства // Історія України. – 2007. – № 48. – С. 7–9.
5. Терещенко О.Л. Формування життєвих компетенцій під час проведення тижня правих знань // Історія та правознавство. – 2006. – № 28. – С. 19–29.
6. Тиждень історії та правознавства в школі / Упор. Н.І. Харківська. – Х.: Вид.тр. «Основа», 2004. – 128 с.

Собчук Н.М.,
директор школи
Радченко К.О.,
практичний психолог
Фещина С.В.,
соціальний педагог

Шепетівської ЗОШ №1 ім. М.Островського

Кодекс безпечного освітнього середовища Шепетівської ЗОШ №1: від теорії до практики

Сучасне суспільство бачить освітній заклад не лише як середовище навчання, а як центр всебічного розвитку особистості, осередок безпеки і комфорту, сприятливого соціально-психологічного клімату для учасників освітнього процесу. Створення